

DOMOVINA

Štampa dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopolni naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake pete vrste po 30. vin za vsakokrat. za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primerni popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 kron, za četrť leta 2 kroni, katere naj se pošilja: Upravništvu „Domovine“ v Celju.

Zaradi velikonočnih praznikov izide prihodnja številka „Domovine“ še le prihodnji petek. — Vsem cenjenim naročnikom in čitateljem veseli aleluja!

Velika noč!

„Tvoj je — vstajenje dan!“
S. Gregorčič

Ni je menda tako zakrknene duše, da bi ne občutila o Veliki noči neke vzvišene blaženosti. Katoliška cerkev pa bi tudi ne bila mogla določiti primernejšega časa, da obhajajo njeni verniki spomin Odrešenikovega vstajenja, kakor so to spomladanski dnevi.

Čas prirodnega pomlajenja, ko vsaka bilka kipi življenskih sokov, ko se sliši takorekoč po vesoljnem stvarstvu globok oddih po prestani zimi, vzklik k veselejšemu življenju, v tem času obhajamo tudi katoličani najlepši svoj praznik, spomin na zmago Onega, ki je strl verige pekla, priboril človečanstvu svobodo.

Koliko blaženih spominov za starost, koliko idealnih nad za mladino hrani ta dan!

Pa ne le za poedince budi velikonočni čas spomine na preteklost in upe v bodočnost. Vstajenja in prerodenja bi radi bili deležni celi narodi po principih enakopravnosti. Toda do splošne politične spomladi nas ne pustijo, oni, ki nosijo nauke svobode le na jeziku.

Na Slovanih, osobito na Slovencih leži še vedno nagrobni kamen, na katerem sedi zlobni sovrag. Lastna moč nam je še preslaba v primeri z zlobo nasprotnikov. Vendar živimo in rasemo. In predno se bo naš tlačitelj zavedel, vrgli bomo raz sebe vso težo tlačanstva. Svet se bo stresel ter klical: Slovan gre na dan!

Kakor ni zadržalo protokovanega Zveličarjega vstajenja ne straža ne težek kamen, tako se tudi našim nasprotnikom ne bo posrečilo držati nas v odvisnosti in temeti čez odmerjen čas.

Naš rod je prestal dovolj bridkosti in izkušnji. Ni nas posekal turški meč, niso nas zažele vse vražje sile-zvijazanih sosedov. Prestali bomo tudi sedanje stiske, saj so iste v primeri na zgodovinsko dobo našega preganjanja le Veliki petek, kateremu bo sledila — Velika noč.

Naroč slovenski pa ne pričakuje le duševnega pomlajenja, gnotne moči nam je istotako treba, ki nam bo kovala orožje za življenske boje. Gospodarska neodvisnost rodi značajne moče, samozavestne narode, ki so dostopni vsem duševnim krepostim, dočim je gospodarsko odvisno ljudstvo igrača političnim barometrom.

Veseli nas in ponosni smo, da je baš naš list bil prvi, ki je začel nevstrašeno zagovarjati potrebo gospodarskega preobrata med Slovenci. Gospodarskim starokopitnežem so se zdele naše ideje revolucionarne. Ršmehevali so se raznim ustnim in časnikarskim dokazom, da Avstrija ne more ostati zgolj kmetijska država, ako hoče uspešno tekmovali s časovnimi razmerami. Posebno pa so še slovenske pokrajine za vse drugo boljše prikladne, kakor za samo kmetovanje.

Tačas se je sprožila beseda: industrija, a to po krajevnih odnošajih. Po nekod bi imela več upanja le domača ali hišna, po nekod pa seveda tudi tovarniška industrija.

To je umevno! Vsaj tudi ne morejo stati za vsakim potokom parni mlini, v vsaki vasi ne kaže ustanoviti parnih kovačnic. Pohlevni mlini in skromne kovačnice pa bodo vendar tudi tam sbajale.

Nek slovenski list, ki je svoječasno naj hujše smešil od naše strani nasvetovano hišno

industrijo v revnih Halozah, pisal je pred par dnevi: „Če se navadi kmet intenzivneje obdelovati svoja posestva in če združi s poljskim delom tudi domačo obrt, dobil bo več denarnih sredstev.“

Ideja je tedaj začela prodirati, da Bog, da hi premagala še nekatere mračnjaške nazore ter nam prinesla veselo, pomlad, vstajenje iz gospodarske odrevenelosti.

Koliko slovenskih družin in samskih trpinov ne bo praznovalo veselo velikonočno dobo med svojci v domovini, temveč daleč tam med neobčutljivimi tujci. Kdo je temu kriv? Ali res nima slovenska zemlja dovolj prostora za svoje otroke? O da, prostora dovolj, le nihče ne pomaga tem revežem iskati v rodni grudi svoj krub.

Baš končano ljudsko štetje izkazuje, da prebivalstvo slovenskih dežel nazaduje. Manjša se naše število, ker je izseljevanje premočno.

Izgovor o preobljudenju tedaj ne velja, tudi ono dokazovanje gotovih socijalogov je puhlo, da zapuščajo mlade moči kmetijska dela, ker si želijo v mestih in tovarnah svobodnejšega in udobnejšega življenja. Če bi bilo to res, ne zatekale bi se naše mlade delavske moči v nevarne in nezdrave rudnike v tuje države. Gotovo bi rajše delali ti ljudje v zdravi naravi rodne dežele. Toda kmetijstvo je tukaj tako zaostalo, da jedva svoje skromno preživlja, delavci pa se ne razlikujejo dosti od nekdanjih — tlačanov. Kmetu ne daje zemlja skoraj nobenih virov, od kod naj potem plačuje delavstvo. Domače industrije pa ni.

In zopet pridemo do zaključka: Ako hočemo, da nam bodo ostajale delavske moči v domovini, priskrbimo jim dovolj dela, pa tudi človeku primerno odškodnino.

LISTEK.

Ob grobu.

J. Fischer.

Pomladnje jutro vzbuja se smehljaše nad prijazno dolinico; hladna sapa vklanja vrbovo šibovje tam ob potoku, travce se umivajo v jutranji rosi. Glasno čvrčeč krožijo lastavice v zraku, nad poljem in gozdom jame se oglašati raznoglasno šumenje in brenčanje.

Solnce priplava v vsej svoji krasoti izza gor ter razžene zadnje zaspano se po jarkih potikajoče megle. Razkošno vsiplje svetlobo na zemljo, — njeni žarki utrinjajo se doli ob krsti, pobarvani z blestočo črno barvo ter bogato nakiteni s pozlačenimi okraski. Pred krsto stopa starijav mož z veliko svetilko v roki. V svetilki brli blagoslovljena sveča, utemnela od solnčnega svita. Za krsto vrsta pogrebcev, nima za krasoto prerocene narave, utopljen v misli na minljivost vsega po-vetnega, v molitev za rajnega.

V zvoniku gori vrh hriba zazvone tožeh zvonovi ter javijo tužno vest okoli. Vesel obraz mladega jutra spremeni se na mah. Slovesna tišina zavlađa naokrog. Ptici žgole otožno brenčanje nad poljem je utihnulo, cvetke, ki so se

zvedavo pripogibale druga k drugi, ostrme — tudi gostobesedna prepetlika tam za ograjo ustavi za čas svoje šepetanje. — Človek uživa poslednje pravice, preden ga vzame zemlja nazaj v svoje naročje. Pod njegovim vplivom je vsa bližina. Mehko sočutje in sveti mir prešinja vsakogar prsi, valovje strasti, nestrpnosti in sovraštva se pomiri i umazana usta, koja so se ravno odprla, da še enkrat mahnejo po umrlem, stisne tajna moč.

Počasi premiče se spreved po hribu gori proti pokopališču. Ječe odložijo nosači težko breme. Glasni jok pretrese zrak, oko zadene ti ob obraz, spačen od notranje bolesti, a ne sili proč, mirno počiva na teh pokaženih potezih, po katerih lijo debele solze, biseri dušini. Globoko doli v prsih poraja se mehak čut in v očesu postane gorko — človek čuti se za tre notek sobrata človeku.

„Naj v miru počiva“ govori sivolasi župnik končavši nagrobno molitev.

„Amen“, odgovarjajo pogrebeci, vstajajo ter otresajo ilovito prst raz kolen.

In ti, ki so prišli, da izkažejo pokojnemu zadnjo uslugo, zadnjo čast, kakor velevala šega, semtertja tudi lastni nagibi, razhajajo se. Le oni veli obraz uprte je še v odprti grob; le pomilovalen pogled mrtvaških ga zadene še zdaj pa zdaj.

„Sam!“ doni mu iz jame in okolica odmeva trudno: „Sam“. — In nikdar ni srce tako gorko drhtelo po onem, ki zdaj doli spi, nikdar tako vroče čutilo, kako tesno je bilo spojeno z njim.

„Ta mirni obraz, ki je razkrival blaženost srca, ta blaga roka, ki je toli rada božala“ — votlo hopenje kamenja in prsti na rakev zdrami ga, zatre mu zadnji up, zadnji sen.

Visoko gori v nedogledni višini zablise se tajen žar in milobno odseva v bolečem arcu. Krčevito stisnene prsi se razširijo, izvije se jim globok vzdih. V dnu duše pa se tolažeč oglašja: „Ukloni se, udaj se!“

Lahen vetrič potegne nad grobovi, bilke in vejice se zazibljejo in mehak šepet mu udarja na ušesi: Zadnji pozdrav.

Ljudje se usipljejo doli po hribu. Vsak hiti po svojih opravkih v viharo, čisto pod navidezno mirno gladino razburkano, trdo in vendar tako sladko, toli ljubljeno življenje. — Mir in počitek uživa le on, ki so ga bili ravno položili k mrtvaškemu spanju, drugim odsojen je boj. V bolesti rodi se, v bolečinah umre vse, kar je živega. Med obema pa se ziblje življenje; med solncem in dežjem v neprestanem boju s samim seboj, v lastnimi strastmi in poželenjem in svetom.

Da, ljuti boj se bije, dasi se ga poedinec kot množina čisto ne zaveda; nade o nekajje

To pa bi bilo le tedaj, če se začne razvijati umno gospodarstvo — in industrija, hodi velika ali le hišna.

Hvala Bogu, pokati je začel led tudi na tej ledini, poraja se spomlad, doba vstajenja in prerojenja. Poklicani ljudski organizatorji pa naj ne opesajo oznanjevanja: Brez trpljenja ni zmag, brez zmag ni slave!

Predvelikonočno parlamentarno zasedanje.

Predvelikonočno zasedanje državnega zbora je minilo in poslanci uživajo počitnice doma. Ne bo odveč, če se v kratkem ozremo na uspehe dosedanjega delovanja v parlamentu, kdo ima glavni dobiček od predvelikonočnega zasedanja, in kaj smo dosegli Slovenci. Listi vseh strank se bavijo sedaj z rezultati državnozbornih sej, a pravo zadovoljstvo ne more prodreti nikjer: nobena stranka se ne more prav veseliti tega, kar je dosegla. Predno se je parlament sešel, izražali so se na vseh koncih in krajih pomišleki, bo li v stanu delovati; pokazalo se je, da so se razmere zboljšale vsaj v toliko, da so hrupni, delo izključujoči prizori izginili za edenkrat iz zbornice, pač se je še tuptata vzdignil glasen hrup, a do popolne veljave ni prišel.

Obstrukcija se je polegla v kljub temu, da sedi baš zdaj na krmilu vlada, ki ne razpolaga z nikakršno večino v zbornici, in ki se je že posluževala § 14. Ko se je sklical državni zbor, so mnogi dvomili, da bi bilo vladi na čem drugem ležati, kot da ji dovoli parlament rekrute in izvrši volitve v delegacijo in kvoto, potem pa začne lahko zopet vladati s § 14. A napram temu je takoj vstal ministerski predsednik in izjavil slovesno, da nima vlada nobenih zahrbtnih nakan, temveč da hoče biti vedno jasna v svojih izjavah, noče pa izvršiti čim preje samo volitev v delegacijo in kvoto, potem se pa povrni k svojem prikljubljenemu vladanju s § 14. In potem je Körber razložil predvelikonočni delavski program. Na prvem mestu je bil državni proračun in železniška predloga, potem državna žganjarina, predloga o sirotišnih blagajnah in na zadnjem mestu rekrutna predloga.

In sedaj je minilo predvelikonočno zasedanje, in kaj je uspeh? O kaki razpravi o državnem proračunu ni niti duha, ne sluha, žganjarina in železniška predloga sta obtičali med prvimi in drugimi branjem. Izvemši torej par malenkosti, kot je n. pr. predloga o sirotišnih blagajnah, obstoji praktični uspeh dvamesečnega zasedanja samo v volitvah v delegacijo in kvoto ter v dovoljenju rekrutov, torej v ravno onih treh stvarih, o katerih Körber v svojem dolgem programu ni hotel niti govoriti, n. pr. volitve, oziroma jih postavil na zadnje mesto, n. pr. rekrute.

Po onem govoru v parlamentu pa Körber ni več javno govoril; vse njegovo delovanje je

nem miru so lahke, otročje sanje. Najžalostneje pa je, da brez boja svet biti neče in biti ne more, da sladek mir nikdar ljudstev preveval ne bode. — Družbeno drganje in tekmovalstvo med narodi tvori ogenj, v čegar žaru uspeva prosveta. — Tolažilno pa navdaja zavest, da življenje ni smoter in namen, da je prehodno stanje, ter da, ko se telo zgrudi v prst, spluje duša očiščena po trpljenju, po bridkosti in zatajanju v jasnejše livade.

Leta zastavi vse sile za bori kruhek, oni muči si dušo v neplodnih in nizkotnih osebnih razporih, tretji zopet drvi z znojnim čelom za zlatim teletom vse teptajoč, kar ga ovira v divjem teku. Iz novih uspehov crpa novih moči v nadaljno stremenje, smebljaje izžimeva medli mozeg bednim sosedom. Zopet oni tam samotno stremi za uzori, da uteži vroče hrepenenje v lastnih prsih, da pritisne pečat cene in pomena življenju svojemu. Uživa, a čisto prevaran na svojem potu obstoji; v daljini pojavljajo se vabljivo nove nade, vzpodbude ga k novim naporom. Hiti dalje, omahuje, pada, vstaja, končno polži trdno glavo k počitku.

Vsak konča po svoje tek — v znamenju vstajenja obrne slednjč svoj čoln molče v zadnje pristanišče.

obhajalo v zbirnici tajnih sejah in pogovih. Če tega je popolnoma jasno, kaj la namerja Körber s parlamentom in v tem to že tudi edini var pametne politiki. Vlada, ki nima večine, da ji dovolj lažje, da ji dovolj naglo, da ji dovolj z lahkoto, in ki ne razpolaga s čisto večino, da ji dovolj oprako kvoto, mora v pol leta se zateči k vladanju s § 14.

Pravzaprav imajo vse stranke parlamenta mnogo vzrokov, da zabranijo, in vsaka bi bila to lahko storila, vsaka bi bila lahko čim-mogočila vladanje s § 14 že edino s tem, da ne bi dovolila volitev v delegacijo. Sedaj je prepoznala vlada, kar je želela. Sedaj se lahko obdrži brez parlamenta še celo leto. Stranke pa bodo zlati visele med upom in strahom, ako se parlamentarni aparat pokvari, začne peti § 14. In sedaj se nadejajo Nemci, da bo vlada na njihovi strani, a Čehi se zopet nadejajo, da bo vlada podpirala njihove težnje; slednjič pa se bo zgodilo, da ne bodo imeli niti Čehi niti Nemci nikakih uspehov, temveč bo vlada porabila zase. Dobila je rekrute, izvršila volitve, po Veliki noči pa utegne pograbititi še posojilo, namenjeno železnici, katero bi pa vlada rada porabila v vojaške namene.

Körber je delal Čehom velike obljube; a kar je obljubil njim prvi dan na skrivaj, to je preklical pozneje s tem, da je Nemcem delal obljube, ki bi bile — seveda, če bi se izpolnile — Čehom na škodo. Tako se je vršila parlamentarna igra pretečena dva meseca na Dunaju.

Slovenski poslanci seveda ne morejo pokazati nobenih pozitivnih uspehov. Pa to je pri nas že nekaj navadnega.

Sedaj pa se oziramo zopet v bodočnost. Kaj bo po Veliki noči. Čehi so obljubili, da z vlado ne pojdejo več. To je morda prav, edino, ako že ni prepozno.

Slovenci pa ostanemo, kakor smo bili; gojiti ne moremo prav nikakršnih nad!

Od dosedanjega zasedanja pa, kot smo videli, je imela vlada sama največ dobička.

Celjske in štajarske novice.

(„Šola in dom.“) Naročniki „Domovine“ so pogrešali letos doslej oddelek „Šola in dom“, kateri se jim je bil lani tako omilil, da so letos že mnogi povpraševali po njem; kajti v njem se je dalo na marsikaj opozoriti, kar veže dom na šolo. Saj je šola takorekoč drugi dom naše mladine, in šola je pravzaprav tisti činitelj, ki zamore našemu narodu ustvariti boljše prihodnost. Koliko važnost pripisuje slavljeno naš Slomšek dobri šoli, nas kaj lepo poučuje knjiga „A. M. Slomšek“, katero je letos izdala družba sv. Mohorja v Celovcu. Kdor ume s svojimi poljudnimi razpravami zajemati iz skrivnostnega studenca šole in podajati požirke blaženega vira žejnemu ljudstvu, vsak bo dobro došel, naj pride z zajemačo, čašo ali tudi z večjo posodo; vsak bo koristil svojemu narodu po izgledu nepozabnega nam Slomškega; ki je vse svoje življenje delal za šolo in dom.

(Umrl je) dne 3. t. m. tukajšnji trgovec g. Anton Ferjen. Pokojni je bil rojen Gorenjec iz Železnikov, a sicer nemškega mišljenja, vendar trezen in miren mož. Udaj se je celjskim nemškim razmeram že takrat, ko Slovenci še niso kaj šteli v Celju. N. p. v m.!

(„Lastni dom.“) V Celju se je osnovala delavska stavbena zadruga z omejeno zavezo „Lastni dom“ ter je ista tudi sedaj že zapisana v zadrugi register vsled sklepa okrožnega sodišča v Celju od dne 27. marca t. l. — Zadruga sme raztezati svoj delokrog po okrožju celjskega in mariborskega okrožnega sodišča. — Namen zadruga je, preskrbovati svojim članom, sosebno delavcem lastne hiše z vrtom in dvoriščem potom letne amortizacije, tako, da plačujejo udeležniki, katerim se je hiša sezidala ter izročila z vrtom vred v posesti, vsak mesec ali teden dogovorjeni znesek, ter preide potem hiša v doletni dobi v popolno last dotičnika. — V načelstvo zadruga so izvoljeni gospodje: Dr. Ivan Dečko, odvetnik, Ivan Krančič, mestni kaplan, Franjo Jošt, revizor, slovenski posojilnik, Ivan Rebek, knjigavničar, mojster, Ferdinand Golo grani, zidar, mojster, Rudolf Lobensky, črko-

stavar in Alojzij Terček, knjigovez, — vsi v Celju. — Zadruga bo začela kmalu delovati in se je že zagotovila za take hiše jako ugodno, velika stavbišča, obsegajoča kakih 5200 □ sežnjev. To zemljišče razdelilo se bo na posamezne dele, obsegajoče 100 □ sežnjev, na katerih se bo postavila hišica z 2 ali 3 sobami, kuhinjo, vežo in shrambo in pri katerih še bo ostal precejšen vrtič. Hiške delavske zadruga se nahajajo v Vodmatu v Ljubljani in v Zagorju ter delujejo kaj uspešno in pomorejo delavcem k lepim zdravim stanovanjem z vrtom, katera po stanje po malem njih popolna last. Kdor hoče k stavbeni zadrugi pristopiti, naj se oglasi pri g. Joštu v posojilnici celjski ali delavskemu društvu.

(Predavanje v „Ruskem kružku“) o pisa telju ru-kem Dostojevskem, katero je imel prošli torek g. dr. Vergun, izdajatelj „Slovenskega Veka“ je bilo res zanimivo. Govornik je omenjal velik pomen Dostojevskija, o katerem se je celo ve liki nemški mislec in filozof Nietzsche izrazil jako laskavo, ne le za Ruse, temveč za vse Slovane, potem pa je prešel na njegovo glavno delo „Zločin in kazen“ ter na kratko pojasnjeval nazore Razkolnikova, glavnega junaka tega romana. — Navzoče občinstvo je z zanimanjem slušalo predavanje ter uvidelo, kako lahko je umeti Slovincu bogati ruski jezik.

(Sodniški naraščaj v Celju.) Že nedavno smo omenili, kako neugodno povišanje je nastalo pri tukajšnjem okrožnem sodišču. Slovenski avskultantje umikati se morajo nemškim, tako je dal n. pr. slovo sodišču avskultant g. dr. Ivan Šket ter se preselil v Gorico v odvetniško službo. Sodna uprava že skrbi, da se umikajo doma čini radi ali neradi trdim Nemcem.

(Celjski „bismarkovci“ imajo slabo vest) Prvi april ima stari privilegij, da se smejo normalni ljudje ponorčevati iz duševnih revežev. Našim prusefilom je ta dan velik praznik. Tudi letos so se zbrali v gostilni na Jožefovem trgu k proslavi — Bismarkovega rojstnega dne. Čez mejo škileči „Nemci“ pa se vendar zavedajo, da delajo s proslavljenjem Bismarcka nekaj nečastnega za avstrijske podanike, zato pa so bili omenjeni večer skrajno nezaupni. Velik nemir se je lotil te lepe družbe, ko je stopila nevede za slavnost v gostilniško sobo nemško avstrijska družba. Malo jih je bilo tudi sram te Bismarkove čestilce, ker jih je moral „pred Bogom in velikim duhom pokojnega Bismarcka“ zastopati „Nemec“ iz Vipave — Ambrožič. Bili so pa tudi med njimi ljudje, katerim ni ljubo, da jih kdo vidi v taki protiavtstrijski družbi, tako je postal n. pr. nek kozavi gospod od sodnije skrajno nemiren. Najbolj vznemirjen pa je bil „plemeniti“ Sonnenburg od magistrata, zakaj med došleci bil je namreč brivec g. Jos. Bianchi, kateremu dolguje ta plemenitaž — 30 vinarjev za briti že par mescev. Vsi pa so padli kakor stekliži čez došle, mirne goste ter jih med groznim tulenjem izsuvali iz gostilne. Slaba vest dela slabo kri!

(Osebnost vest.) Okrajni glavar v Lienzu na Tirolskem grof Marij Attems je imenovan namestniškim svetnikom v področju graškega namestništva.

(Veliki koncert v Brežicah) kojega priredijo v ondotni čitalnici zagrebški akademiki v korist sv. Cirila in Metoda na Veliki ponedeljek, obsejal bo naslednji spored: 1. A. Remec: „Pozdrav“, koračnica, udarja tamburaški zbor vseučilišnikov. 2. Ellev: „Zbor i Koral iz Hugenota“, solo za violino s spremljanjem glasovirja. 3. F. S. Vilhar: „Domovini“, poje moški zbor vseučilišnikov. 4. Zajc — pl. Farkaš: „Potpuri iz opere Zrinski“ udarja tamburaški zbor vseučilišnikov. 5. Förster: „Ljubica“, poje mešani zbor čitalnice. 6. Vogrič: „V slavo Prešernu“, udarja tamburaški zbor vseučilišnikov. 7. Benjamin Godard: „Bercluse de Jocelyn“, solo za čelo s spremljanjem glasovirja. 8. Hajdrih: „Morje adrijsko“, pojeta zbora vseučilišnikov in čitalnice. Po koncertu odmor in pozneje ples. Naj še dostavimo, da se slavnost vrši v krasnih prostorih „Narodnega doma“, in da se v Brežicah točijo najzibčnejša vina — pa smo uverjeni, da bode slavnost dobro obiskana in naša čitalnica kot prirediteljica zadovoljna z moralnim, družba sv. Cirila in Metoda pa z gmotnim uspehom.

(Slovenci v Jolietu v Ameriki) so imeli občinskem zastopu doslej dva zastopnika. Sedaj se bližajo nove občinske volitve, in se je volilno gibanje že pričelo. Na volilnem shodu je bil kandidat odobren, ki je bil prej kandidat na mestu, ki ga je bil predidatom proglašen dosedanji slovenski mestni odbor. Odbornik g. A. Nemanič na demokratskem programu. Pri krajnjih volitvah kandiduje John Stukel za mestnega odbornika na republikanskem programu.

Sola in dom.

V šolo hodimo skoro vsak dan. Dozdeva se nam po vsi pravici, da nam je šola drugi zlati dom, a učitelji drugi skrbni stariši. Če premlimo prav, najdemo, da imamo v svojem rojstvenem kraju tri domovanja. Prvo ljubo domovanje nam je rojstna hiša, v kateri prebivamo pod okriljem svojih starišev, kakor piščeta pod kokljo. Tu čuva nad nami skrbno oko preljube matere, dragega očeta ter starejših bratcev in sester. Dozdeva se nam, da je naša rojstna hiša ljubko lastavičje gnezdo v veliki hiši, v — slovenski domovini.

Dosegli smo 6. leto svoje starosti. Seveda se oblačimo že v hlače in suknjico. Kolika radost in ponos! Znamo že moliti. Naši starši niso takšni, da bi rekli: „Aj, to se naši paglavci že v šoli naučijo, čemu se doma z njimi ukvarjati!“ Ne! Doma se otroku čedno dno utrdi, na kate rega se potem v šoli dalje zida. Dozdaj smo umeli pač po trati skakati, igrati se in tudi pridno pri delu pomagati, a našega razuma in čuta nam ni nikdo prav šolal, tega starši po večini ne umejo.

Drugi naš dom nam je šola. Prvo svojo pot v šolo pomnim še dandanes, živo se mi je utisnila v spomin. Obleden v novo obleko sem jo bil boječe primahal v šolsko poslopje, spremljal me je vedni strah nespametnih ljudi, ki so me po nepotrebnem strašili: „Pje, v šoli boš bit!“ Vendar je vmeš odmevalo angeljsko materino tolažilo: „Nič se ne boj, gospod učitelj te bodo radi imeli, če bodeš priden in dober!“ Ta strah me je popolnoma minil, ko so me g. učitelj prijazno sprejeli in me celo pobožali, rekoč: „Ti bodeš pa od zdaj naš!“

Otroku je rojstni dom nad vse mil, mila in draga mu postane tudi šola, kamor si hodi skoro vsak dan nabirat zlatih zakladov za svoje življenje. Žalibog, da je premnogo slovenskih staršev krivega mnjenja, češ, otroku je že dovolj, če se je naučil čitati, pisati in računati, vse drugo je baje nepotrebna šara. Toda temu ni tako. Ko je otrok dosegel te znanosti, mu po stane čitanje, pisanje in računanje sredstvo, s katerim se popolnjuje vzgoja srca in razuma, v kar mu služijo tudi vsi drugi predmeti.

Postavi si hišo iz lesa ali opeke, pokrij jo s slamo, opeko, škodljami itd. ter reči: „Zdaj je moja hiša že gotova, ne trebam ničesar več dodati!“

S prstom bodo za teboj kazali, smejali se ti bodo, rogajoč se: „No Štefan, ali si ne postaviš svili? Ali pustiš špranje nezadlane, stene neometane? Ali vabiš veter in burjo v njo?“ Uboga taka hiša, ti bi sam nad njo obupal! Dajala bi slabo zavetje svojim prebivalcem.

Oh, kako je vendar ljubka in lepa čedno postavljena hiša! Svisli ne manjkajo, je lepo ometana, pobeljena, ponekod pobarvana, olesana z okraski nad okni in vrati. Vrata in okna so pobarvana. V hiši je po sobah čedno, lično pohištvo in oprava, povsod vse čedno, redno in snažno. Pri hiši je zal vrt, v vinskih krajih z vabljivimi brajdami. Blizu hiše je cvetoč sadunosnik poln krilatih pevcev. Oko se ti radosti v pogledu nad takimi hišami. Bog daj, da bi jih bilo obilo, brez števila mnogo po Slovenskem postavljenih, toliko kot je rudečih in beloličnih jabolk raztresenih pod košatim drevčsom! Po hišah se pozna, kakšni prebivalci bivajo v njih.

Glej, ta slaba in lepa hiša je vidna podoba učenja in vzgoje tvojega otroka. No misli, da e dovolj, če se je otrok naučil le čitati, pisati in za silo računati. Tu se mu manjka mnogo, jako mnogo. Na njegovi dušni hiši še ni svisli, vse polno špranj je v nji, prazna je brez okraskov, brez oprave, ni pobeljena, ni blizu niti vrta niti sadunosnika! Bog se smiluj! Čut in srce še ni vzgojeno, razum še ni razvit, značaj še ni ojačen.

S šolskim berilom se širi otrokovo dušno obzorje. Z razlaganjem beril se sadi v otroško srce različne čednosti, kakor usmiljenost, hvaležnost, dobrotljivost, poslušnost ljubezen do staršev, predstojnikov, cesarja, domovine, do narode. Duša otrokova je zlahten vasek. Šolski je podoben solnčni toploti, ki ogreje vasek, je božji umetnik, ki črta v njega res

vseh čednosti in znanosti, da mu ostanejo za življenje. Beri doma, kolikor bočeš, vse je pustilo in prazno, brez učiteljevega razlaganja ne dosežeš ničesar ali pa bore malo. Svisli ostanje od prte, burja žvižga skozi nje — vse prazno! Ni torej dovolj se naučiti brati, otrok mora še nadalje v šoli, da si s šolskim berilom požlahtni čut, srce in razum.

Tudi pisanje je le sredstvo, da otrok zapiše svoje misli. Kdor se je naučil samo pisati, ta zna le prepisovati in to je — nič. Svoje misli in občutke moramo znati pravilno zapisati, kdor zna to, ta je dosegel vsaj približno cilj pisanja, v ljudski šoli, ta si je postavil lepo hišo. Prenehaj s podukom, ko se je otrok naučil samo pisati, misliti in čutiti pa ne, tedaj mu zapreš pot do dušnega raja. Otrok naj poslušna najlepšo pridigo o usmiljenosti, saj je ne ume prav, ona je bila namenjena odraslim, a če ve v šoli napisati samostajno in pravilno kratko črtico o usmiljenosti, je to več vredno nego 10 pridig. V šoli govori božji Izveličar po učiteljih v srca otrok na umiljiv način.

Računstvo ne obstoji samo v tistem znanem malem ali velikem „enkrat eden“ ali v seštevanju, odštevanju, množitvi, delitvi, znati se seveda mora, temveč glavna stvar je umno razlaganje in pravilno sklepanje v računih, tako, da se razvija razum in misel, a ne samo spomin.

Na slovnico, slovenskega jezika naši kmetovalci navadno nič ne mislijo. In vendar mora človek poznati vsaj najglavnejša pravila svojega materinega jezika. Jezik je živo ogledalo vsakega naroda. Naši otroci torej naj le gledajo v to ogledalo, da poznajo svojo krasno in bogato govorico. Jezik in pisava je ona vez, s katero zvežemo svoje misli in občutke v lepo celoto, bodisi ustmeno, bodisi pismeno.

V zemljepisju se uči mladina spoznavati lepoto svojega rojstnega kraja, okraja, glavarstva, dežele, domovine, cesarstva. Zemljepis jih opozarja na rodovitnost zemlje, na kmetijstvo, rokodelstvo, obrtnijo, trgovino itd. Spoznavanjem zemlje uvidijo veličanstvo božje vsegomočnosti.

Zgodovina nas uči dogodbam narodov. Srečen narod, ki ima slavno zgodovino. Čudna so njena pota, otroci morajo vsaj nekoliko pogledati v njo.

V prirodoopisu vidi otrok čudovito razmerje človeka do živali, rastlin, rudnin. Nad vsemi je človek s svojim razumom. V prirodoopisu spoznavajo otroci prav za prav velikost božje močnosti.

Z risanjem si mladina vadi oko za merjenje in delitev, roko v spretnosti in gibčnosti. Risane vzbuja in goji čut čistosti, snažnosti in redu, kar je velika dobrota za vsakega človeka. Petje ne blaži samo srca, ono ga tudi razveseljuje srce, poživilja ga, vžiga mu pogum in vzbuja čut do vsega, kar je lepo.

Telovadba — „O ta nebodigatreba, motika in grablje, so telovadba otrok!“ — Res, delo je telovadba, toda po največ ednostranska. Udje telesa ne postajajo gibčni, če se dela vedno le edno in isto delo. Pri telovadbi v šoli se gibljejo pravilno vsi udje, se jačijo vse mišice enakomerno, telo postane gibčno in okretno, povrh tega se vžiga in jači pogum in se pospeši hitrost v misli in dejanju.

Noben predmet ni torej v ljudski šoli nepotrebna šara, vsak ima svoj vzvišeni namen. Proti temu vzvišenemu namenu se pregreše oni starši, ki pridržujejo otroke doma, češ, po kaj bode hodil v šolo, saj že zna čitati, pisati in računati.

(Dalje prih.)

Dopisi.

Šoštanj, dne 28. marca 1901. Dovišene so občinske volitve, boj, kateri je bil že pri zadnjih državnozbornih volitvah nam napovedan, je končan. Zavedno in složno postopanje naših volilcev, preplašilo je naše nasprotnike tako, da se niso upali iz svojih brlogov ter niso prišli na volišče. Na volišču so zavedni možje in sicer gospodje v I. razredu: Čerovšek Miha, Rajster Fran, Varničar Ivan, V. Šnajkar, namestnikom: Gombi Miha, Švajk J. in v II. razredu: Hlešč Martin, Hlešč J. in Hlešč Ivan. Wokan Janko, namestnikom: Hlešč Martin, Hlešč J. in Hlešč Ivan.

Fran, v I. razredu: Hernani Fran, de Fran Mayer, c. kr. dež. sod. svetnik, Jozef Mihelič, Woschnagg Fran, stari, namestnikom: c. kr. davkar Fister Jože, Šrihar Jakob.

Izvoljeni gospodje so nam povedali, da je trg Šoštanj dobil zastopnike, katerim je blagor in procvit občine najsvetejša.

Iz izida današnje volitve namreč posneti, da je napočil za trg Šoštanj čas, v katerem bodo prišli tudi naši nasprotniki do prepričanja, da pogubno ščuvanje nima koristi, in da le v složnem delu tiči blagor naše naše domovine, trga Šoštanja.

Dokazali smo z današnje volitve, da ne poznamo sovraštva, temveč da pri nas vlada želja do koristnega delovanja v prid občine in da ne poslušamo trohice nasprotnikov, marveč da gremo zavedno in neustrašeno na polju koristnega delovanja naprej.

Pri tej priliki izrečemo, da bomo kakor do sedaj, tudi v prihodnje stali na braniku in da ne bomo nikdar odnehali zavračati pangermanski terorizem.

Dokler naši nasprotniki ne bodo prišli do prepričanja, da živijo med Slovenci in da večinoma le od slovenskih grošev, toliko časa ne smejo upati, da bi jih vpoštevali pri izvolitvi naših občinskih gospodarjev, sploh, da jih bomo smatrali kot naše največje sovražnike.

V spominu na dogodek 11. prosinca t. l. izrečemo: „Šoštanjska barka ni bila in ne bode nikdar več nemčurska!“

Iz Studenic. Pred kratkim je prišel k nam gospod Fran Mlakar iz Hošnice ter ugodil naši prošnji, da nam je v poljudnem, pa temeljitem razpravljanju označil pot, katero nam je hoditi pri prenovljenju in izboljšanju naših oslabelih vinogradov. Vdeležba pri pouku je bila dobra, zanimanje pa je vedno naraščalo, tako namreč, da je marsikdo dobil pogum, rigoljenja se takoj poprijeti, ker mu je vsako odlaganje na škodo.

G. Mlakar je domačin in naše razmere popolnoma pozna, možno mu je torej bilo, da je naše vinogradnike vrlo osiguril. Hvala mu!

Odbor „bralnega društva“ je namenjen prirediti letos še nekaj poučnih shodov, deloma za vinarstvo deloma za sadjarstvo ter živinorejo. Ker pa se vabila k takim shodom v prvi vrsti pošiljajo udom „bralnega društva“, naj se vsak zaveden Studeničan, zlasti pa vsak posestnik, podviza postati društvenik, ker ima kot tak priliko prisostvovati takim predavanjem, brati društvene časopise in knjige.

Knjižnica „bral. društva“ se je zdaj pomnožila, časnike pa smo naročili iste in toliko kot lani. Stare ude, ki še za letos udnine niso poravnali, prosimo, naj se podvizajo, ker naročeni listi najredneje prihajajo, če se naročnina poravnata že v začetku leta.

Torej še enkrat: Tržani in župljani studeniški, podpirajte domače „bralno društvo“!

Od Male Nedelje. Kmetijska zadruga v Mali Nedelji z okolico je imela dne 24. marca 1901 svoj I. redni občni zbor, polaganje in odobrenje računov, volitev odbornikov itd. Zborovanja udeležili so se večinoma vsi zadrugni udje, tudi nas je počastilo par neudov, kateri so pa, ko se je položil račun in so se prepričali o izvrstnem in poštenem delovanju zadrugnega načelnikstva takoj še pred koncem zborovanja pristopili. Tudi drugi dan po zborovanju sprejele so zadrugne knjige imena novopristopnih udov.

Ko je gosp. prvomestnik nadzornikstva in za njim tajnik podal sedemmesečni račun, namreč od ustanovitve zadruga dne 27. maja 1900 in do 31. decembra 1900, takrat (bilo je slišati mnogo odobravanja in marsikateri se je prese-nečen začudil, da je v teh par mesecih imela naša mlada zadruga 2864 K 60 vin. skupnega prometa, zraven pa še odštevali 154 K 64 vin. ustanovnih in upravnih stroškov, 161 K 62 vin. dobička za rezervni sklad. Pomisliti je pa treba, da so bili ustanovni stroški veliki, da se je od tega še naredila in plačala ledenica, da je bilo gospodarstvo res vzorno zraven tolikih izdatkov še prihraniti tolik znesek za rezervo.

Ravno istega dne se je pa sklep odbora z dne ... radi ustanovitve mlekarne in sirarne

opetovano od občnega zbora z vzklikom odobril, da se mlekarica in sirarna še to spomlad ustanovi. Kakor se zagotavlja, ne bo manjkalo mleka, mlekarici pa ne odjemalcev za nje izdelke, akoravno nam je pred par tedni nek „strio“ močno zatrljeval, da je naše mleko res belo, toda popolnoma za nič, in da mi našega sirovega masla ne bomo mogli nikomur prodati, o čemur pa mi dvomimo, ker trojička zadruga uspešno deluje in svoje blago lahko prodaja.

Ker sem že pri združnih zadevah, bodi mi dovoljeno omeniti nekaj, kar bi sicer moral vsak kmetovalec, posebno pa ud sam znati in se po tem ravnati, posebej pa še ustanovljene že zadruga, da ni že dovolj ako je zadruga registrovana ter samo na papirju, ker od tega ima ud in kmet bore malo, če je v petih šestih knjigah vpisano njegovo ime; namen zadruga je koristen in zelo važen vsega okraja, toda mora se dejansko izvajati, in če se to ne da, ni vselej krivo vodstvo zadruga nego malomarnost udov in mračnjakov, kateri so sebi in bližnjemu sovražniki lastnih močnjikov.

Odlčen možak in ud križevske zadruga, pogledal je marsikaj pri naši zadrugi, on nas je pozivljaj, da pristopimo in se združimo z njimi, naj stopimo na polje plodovitega skupnega delovanja, da prodajamo in kupujemo skupno - ker v združenju je moč in potem bi lahko dosegli zaželjeni smoter. Mi se temu pozivu odzivljamo že z ozirom na nam najbližjo železno postajo, drugič pa na sosedstvo ter pričakujemo v tem oziru mnenje merodajcev.

Končno pa moram brez ozira resno ožigovati vse one mračnjake, kateri še do danes niso udje svojih zadrug, bodi si gospod ali kmetovalec, prvi zaslužijo še ostreje grajo, kajti ravno ti morali bi iti z zgledom naprej, ker imajo več, to se pravi, morali bi imeti več pameti, ker se za učene računijo.

Naravnost bedak pa je vsak, kdor trdi, da bode pristopil, ko bode videl „kak bo šlo“. Kako pa zamore potem kaj videti, ako nobeden ne pristopi, od kod bi potem naročili zadrugo na ogled, da bi si jo ogledali, vsaj zadruga ni kak stroj, da bi se na ogled naročila, zadrugo moramo sami ustanoviti in vsak, kdor ni sovražnik lastnega žepa in bližnjega, naj ne zamudi pristopiti, ker v slogi, združnem življenju in delovanju je moč. Zatorej še enkrat kličem: Rojaki, Slovenci, na delo, pomagajmo si sami in Bog nam bo pomagal!

Književnost.

(„Moja deca.“) G. Ivar N. Resman je izdal pod tem imenom zbrane svoje pesmice — tiskal Dragotin Hribar v Celju. Nad vse lična, drago ceno vezana knjižica je poklonjena gosp. Franji dr. Ivan Tavčarjevi, a ves dobiček je namenjen Prešernovemu spomeniku. Pesnik je podaril ves rokopis v ta idealni namen, s čim kupil je celó sam papir. Že zaradi tega je ožiglost vsakega rodoljuba, da žrtvuje 2 kroni za okusno knjižico. Knjižica obsega 115 strani, pesmice so razdeljene v osem oddelkov.

(Prešernovi soneti v nemškem prevodu.) Gosp. prof. Anton Funtek je prevel Prešernov sonetni venec na nemško ter izdal izborno prevedene sonete v posebnem snopiču za ceno 50 vin, po pošti 3 vin. več. Čisti dobiček je namenjen Prešernovemu spomeniku. Slovenci moramo biti ponosni na pesnika Funteka, kateri posveča svojo nenavadno spretnost v to, da tudi naši sosedje spoznajo lepoto slov. poezije. Funtekov prevod se bere kakor original. Rodoljubi, sezite po teh snopičih!

(Momenti.) Iz spisov slovečega ruskega pisatelja A. P. Čehova preložil Ivan Prijatelj. Založil L. Schwentner v Ljubljani, tiskal R. Šeber v Postojni. Moderno opremljena knjiga obsega 205 strani. Cena 3 K, po pošti 3 K 20 vin.

(Pod lipo.) Kat. tiskovno društvo v Mariboru namerava izdajati v probo in izobrazbo slovenskega ljudstva knjižice po 5—6 tiskovnih pol v mali 8° pod naslovom „Pod lipo“. Prvi zvezek je ravno izšel ter nosi naslov „Črtice iz slovenske zgodovine“. Spreten pisatelj Ljubljani Veliki opisuje v njem stare Slovence, v drugem

zvezku se bode slovanska zgodovina nadaljevala. Tako podjetje, namenjeno prosveti slovenskega naroda, je gotovo hvalevredno ter je želeli, da se knjiga med priprostim ljudstvom obilno razširi. I zvezek je lep in poljudne pisani; cena 30 vin. nizka; dobiva se v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Narodno-gospodarske novice.

Ljubljanska kreditna banka

je imela dne 6. m. m. svoj prvi redni občni zbor. Na istem se je predložila bilanca, katera kaže, kako lepo je napredoval ta mladi zavod v prvih štirih mesecih svojega poslovanja. Ta lepi razvoj je po besedah ravnatelja gospoda L. Pečanka zahvaliti trudoljubivemu delovanju upravnega odbora, nadalje „Češki deželni banki“, „Živnostenski banki“ in slovenskim posojilnicam, katere so s svojimi mnogoštevilnimi vlogami pripomogle, da se je lahko razširil delokrog banke in da se je dosegel uspeh, ki se zrcali iz naslednjih bilančnih števil.

Bilanca za 31. december 1900, to je torej za prve štiri mesece, odkar je pričela „Ljubljanska kreditna banka“ poslovati, izkazuje sledeče točke:

Aktiva:	
1. Blagajna	K 69.921,52
2. Menice v portfelju	1.279.904,36
3. Devize valute in novci	8.143,09
4. Predjumi na vrednostne papirje	86.592,89
5. Lastni vrednostni papirji	78.932,13
6. Dolžniki	22.865,78
7. Inventar in oprava	K 10.635,14
Odpis od tega	2.892,20
	K 1.554.102,71

Pasiva:	
1. Delniški kapital	K 500.000,—
2. Vloge na hranilne knjižice	133.207,71
3. Vloge na tekoči in žiro račun	790.324,66
4. Upniki	118.697,13
5. Tranzitivne obresti	11.873,21
	K 1.554.102,71

Račun zgube in dobička izkazujejo sledeče številke:

Prejemki:	
Obresti iz vrednostnih papirjev	K 671,38
Obresti iz menic, predjmov in tekočih računov	40.768,10
Provizije in različni prejemki	5.111,49
	K 46.550,97

Izdatki:	
Obresti iz menic (reeskoptne in tranzitivne obresti)	K 18.018,82
Obresti iz vlog in tekočih računov	8.931,08
Plače in stanarine	5.833,95
Upravni in ustanovni stroški	10.441,77
Davki in pristojbine	433,15
Odpis od inventarja	2.892,10
	K 46.550,97

Promet v posameznih kupčijskih področjih:

Vloge na knjižice, na tekoči in žiro račun:	
Vloženo	K 1.470.370,63
Dvignjeno	546.838,26
Saldo dne 31. decembra 1900	K 923.532,37

Menice:	
Eskoptovane menice	K 2.092.109,23
Zapadle in reeskoptovane menice	812.204,87
Ostalo v portfelju dne 31. decembra 1900	K 1.279.904,36

Vrednostni papirji:	
Kupljeno	K 485.335,31
Prodano	296.403,18
Saldo dne 31. decembra 1900	K 188.932,13

Devize valute in novci:	
Kupljeno	K 198.432,66
Prodano	190.289,57
Saldo dne 31. decembra 1900	K 8.143,09

Predjumi na vrednostne papirje:	
Dovoljena posejila na vrednostne papirje	K 197.187,53
Vrnjena posejila na vrednostne papirje	110.594,66
Saldo dne 31. decembra 1900	K 86.592,89
Blagajnični promet:	
Prejeto	K 7.595.705,92
Izdano	7.525.784,40
Saldo dne 31. decembra 1900	K 69.921,52

Skupni promet od dne 1. septembra do dne 31. decembra 1900 K 33.005.270,92

Občni zbor je odobrivi računske zaključke in podelivši upravnemu svetu absolutni po nasvetu upravnega sveta sprejeli nekatera določbe pravil, ker je praksa pokazala, da prvotno sprejeta pravila ne ustrezajo popolnoma.

Občni zbor je obiskalo 24 delničarjev, kateri so zastopali 815 delnic in imeli 81 glasov. Ta obilna udeležba kaže, da je zanimanje za ta narodni zavod zelo veliko, katero zanimanje bode imelo gotovo blagodejni aspeh.

Politični pregled.

(Prihodnja seja državnega zbora) bo dne 18. t. m. Na dnevnem redu bo poročilo odseka o izjavi nadvojvode Franca Ferdinanda, drugo branje predloge o žganjarini in prvo branje budgeta.

(Predsednik avstrijske delegacije) postane princ Ferdinand Lobkowitz.

(Nove avstrijske vojne ladje) Dne 18. avgusta t. l. se bode slovesno spustila v morje druga, onih treh novih ladij, ki reprezentirajo najmoderneji tip naših oklopnih in ki bodo največje naše mornarice. Prva teh ladij „Habsburg“, je bila spuščena lani v morje; ladji, ki se spusti v morje letos, bode ime prve ogrske dinastije, „Arpad“, a tretja dobi ime dinastije „Babenberg“, ki je pred Habsburžani vladala Gornjo in Spodnjo Avstrijo.

(Vinska klavzula.) V avstrijskih kronovinah se je v poslednjem času razvilo prav živahno gibanje proti obnovitvi vinske klavzule z Italijo. Tudi v poslanski zbornici je vloženih že več tozadevnih predlogov, s katerimi se peča vinogradniški odsek. To pa grozno boli Italijane in začeli so pretiti, da, če se klavzula več ne sklene, bo zaprt izvoz našemu lesu na italijanski trg. Toda to je samo pretveza, zakaj naša država je glede prodaje lesa v Italiji na zadnjem mestu. Od vinske klavzule pa nima Avstrija prav nobene koristi, pač pa imajo naši vinogradniki veliko škodo.

(Češki poslanci) nastopijo baje po Veliki noči premenjeno taktiko v državnem zboru. Kakšno bo to nastopanje, določi izvrševalni odbor mladočeške stranke v sporazumljenju s parlamentarno komisijo češkega državnoborskega kluba. Tozadevna seja se vrši te dni.

(Hrvaška.) Nekateri mlajši člani stranke prava na Hrvaškem so sprožili misel, da bi se stranka prava in stranka „čistih“ združila, kakor sta bili prej, in naj bi močje od obeh strani stopili v pogajanje v ta namen. Odlučnjaki stranke prava, kakor Tuškan, Banjavčić so se takoj izrekli za to misel in so svojo spravljalnost dokazali s tem, da so dr. Ružiču in kanoniku dr. Borosi poverili nalogo, da se pogaja z dr. Frankom, vodjo „čistih“. Odgovor Frankov pa je bil tak, da ni bilo nikakega dvoma, da on ne mara za nobeno ceno složnega dela. Pogajanja so se pretrgala.

(Volitve v ogrski državni zbor) se vrše še le v jeseni, bržkone v mesecu septembru, ker se v oktobru že snide novi parlament. Spomladi se volitve radi tega ne morejo vršiti, ker se v drugi polovici maja snideta avstrijska in ogrska delegacija.

(V Srbiji) je naznanjena uravnava prestolonasledstva v novi ustavi, ki je sedaj v razpravi, določena tako, da, ako bi direktni moški zarod Obrenović izumrl, ima prestolonasledni število preiti na ženske naslednike vladajočega kralja v neposrednem pokolenju. — V Srbiji doba v kratkem vsled premembe ustave novega

ministerskega predsednika; to bo sedanji zunanji minister dr. Vuid, sedanji minister Jovanović pa se umakne in prevzame predsedstvo kasacijskega dvora. Na novo vstopita v kabinet bivši minister Velimirović in sekcijiski načelnik Stramenković. Sedanji minister je odstopil zato, ker ni maral premeniti ustave v tem smislu, kakor jo zahteva kralj. Vse odločbe nove ustave sicer še niso znane, a najvažnejša je pač ta, da se zviša volilni census na izredno visok, znesek 48 kron 60 vin. Na ta način bode velika večina prebivalstva oropana volilne pravice, ki postane privilegij le nekaterih oseb. Kralj pa bo dobil pravico, voliti skoro popolnoma sam ves senat. S tem narod gotovo ne bode zadovoljen.

(V Macedoniji) so čedalje obupnejše razmere. Dežela je izstradana v pravem pomenu besede, a ob mejah je nastavljenih okoli 60.000 turških vojakov.

(Nemški cesar grozi) Nemška javnost ima velik plašč, s katerim pokriva svetu vse slabosti svojega cesarja glede pogostih govorov. Vsekakor pa je žalostno, da ne pripisuje nikdo cesarjevemu javnim govorom kake važnosti, niti zapisati se ne smeje njegovi „duhoviti“ govori. Zadnji cesarjev govor pri blagoslovljenju nove kirasirske vojašnice v Berlinu pa je osupnil nemški svet. Cesar Viljem II. je povdarjal vojakom, da je prva njihova dolžnost braniti cesarjev dvor in cesarjevo rodbino, ako bi se zopet drznila zlobna berlinska zalega kazati svojemu cesarju roge. Splošno se sodi, da preganjajo nemškega cesarja namišljeni strahovi.

(Ruski dijaški nemiri.) Poroča se, da je bilo pri dijaških izgredivih v Moskvi ubitih 17 oseb, 30 pa ranjenih. V Petersburgu je ubitih 11 oseb, 20 pa ranjenih. Ta poročila pa so se veda površna, ker policijska oblast se boji, da bi resnična poročila o človeških žrtvah še duhove bolj razburila. Skoraj 40 let se že ponavljajo ednaki nemiri na Ruskem. Vsak nov pojav zahteva stotine in stotine mladih eksistenc. Zato se hočejo ruski profesorji in senatorji obrniti do carja s pisano prošnjo. Povdarjati hočejo, da že dolgo z žalostjo gledajo, kako se uničujejo tisoči mladih ljudi, oduševljenih za dobro in za srečo domovine. Krivda ni na samih dijakih, ampak vzroki leže globlje. Eden glavnih je ta, da mladina nima dovolj svojih središč. Mesto, da se izpolni želja carjeva, da se med profesorji in dijaštvom zboljšajo odnošaji, je ministrstvo odstranilo tiste profesorje, katerih vpliv bi bil blagodejno deloval. Število vseučiliščne policije pa je povišano. Nadalje povdarjajo profesorji, da kaznovanje dijakov z vojaško službo ni primerno, in da ne vodi do cilja. Tako izgubljajo vseučilišča najboljše, najplemenitejše slušatelje. Profesorji končujejo tako-le: Mnogi, ki ednako sodijo z nami, ne bodo hoteli podpisati te listine iz strahu pred budimi posledicami. V takih razmerah je življenje neznosno. Vsakogar tišči težka apatija, zanimanje za javne odnose pojenjuje, a v vseh slojih je čutiti pomanjkanje ljudi. Stori, Gospodar, konec temu tlačenju z velikodušnim činom, da čujemo glas javnega mnjenja, ki je sedaj udušeno! — Grof Tolstoj, veliki pisatelj, je pregnan iz Moskve. Zapovedalo se mu je, da mora bivati na svojem posestvu. — V Kijevu so ustrelili vsled obsodbe vojnega sodišča dijaka Pizatova, ki je bil za kazen uvrščen v vojsko, a se je zoperstavil nekemu častniku in mu dal zausnico. — Iz Varšave poročajo, da je proti ruskemu ministru notranjih poslov Sipjagu, bil poskušen atentat, a je minister ostal živ in zdrav. Proti napadalcu na naučnega ministra, dijaku Karpoviču, ki je bil obsojen na 20 let, se bo po želji carjevi vršila nova razprava.

(V Franciji) je 29. m. m. francoska poslanska zbornica s 303 proti 224 glasovom sprejela celoten vladni načrt proti katoliškim redovom z nekaterimi premembami, ki jih je nasvetoval ministrski predsednik, n. pr. da se premečejo razpuščenih samostanskih redov ne zapleni. Sprejeti zakon pa določa sledeče: Redovi se razpuste, njihove nepremičnine se prodajo, vsa organizacija teh društev se razbije, in članom razpuščenih redov se vzame pravica poučevanja. Menihi od vlade nepotrjenih samostanov ne smejo voditi nikakih učnih zavodov. O premoženju razpuščenih redov pa raziskuje sodišče.

kdo ima do njega pravico. Zdaj se bodo francoski jezuiti izselili na vse strani, na Angleško, Špansko in Avstrijsko.

(Dohodki Anglije.) Dohodki zakladnega urada v prvem četrtletju tega leta so znašali 53.748.719 funtov šterlinov proti 46.979.686 v istem četrtletju minolega leta. Dohodki ravno kar zaključenega finančnega leta so znašali 140.018.624 funtov šterlinov proti 129.756.730 koncem finančnega leta dne 31. marca 1900.

(Vojna v Afriki.) Mirovna pogajanja so se povsem razbila ter se je vojevanje zopet pričelo. Zanimivo pa je zvedeti, da niso pričeli Buri mirovni pogajanj, temveč angleški general Kitchener. Angležem je namreč mnogo na tem, da bi imeli v Afriki že enkrat proste roke, zakaj v Kini lahko med tem časom mnogo zamudijo, a v Afriki nimajo kaj pridobiti. Dewet in Botha sta se zedinila, ter šteje njuna skupna vojska baje okrog 13.000 mož. Namenjena sta skupno zasledovati angleškega generala Frencha. Burska poveljnika Brand in Herzog sta v okolici Petrusberga, ter sta imela že več manjših prask z Angleži. Guverner kapske kolone Millner in vrhovni poveljnik angleških čet Kitchener odstopita baje. Bodoči angleški vrhovni poveljnik v južni Afriki bi bil torej že četrti! Pač slabo znamenje, ako je Anglija primorana tako pogosto menjati vrhovne poveljnike. Predsednik Krüger se namerava povrniti v južno Afriko. Iz Amsterdama poročajo, da je mogočna zveza evropskih in ameriških trgovcev sklenila bojko tirati angleško blago tako dolgo, dokler Anglija ne prizna popolne neodvisnosti južnoafriških republik. Razvidno je, da položaj za Anglijo ni preveč ugoden.

(Konec ustaje na Filipinih.) Amerikancem se je končno vendar le posrečilo ujeti junaškega vodjo Aquinalda, povzročitelja in načelnika ustaških Tagalov na Filipinih. Tri leta se je bojeval za svobodo svoje domovine, otoka Filipini, katera je Amerika ugrabila Španiji, sedaj pa je po izdaji ednega svojih tovarišev prišel Amerikanem v roke, ki so ga deli v ječo.

(Kitajska) je baje že podpisala mandžursko pogodbo z Rusijo. Ruska vojska, ki stoji na vzhodno sibirskem, mandžurskem in kitajskem ozemlju, šteje 2000 častnikov in 170.000 mož. Ako je to res, da je namreč podpisana pogodba, potem je s tem konec veliki nevarnosti, da izbruhne silna vojska. Sicer je razmerje med Japonci in Rusi še vedno jako napeto, a ker ostaneta Anglija in Nemčija nevtralni, Francija in Italija pa se postavita celo na stran Rusov, zato je najbrže z nevarnostjo pri kraju. — 31. marca se je vršil severno od Tien Tsina boj med Nemci in kitajskimi roparji, v katerem so imeli roparji zdatne izgube. — Pred kratkim je bilo v Tschangtingtu grozno klanje kristjanov.

Razne stvari.

(Dvakrat rodila trojčke) V Josanu v Liki na Hrvaškem je 30. prosinca 1900 M. Mandić porodila trojčke, a 7. prosinca 1901 zopet trojčke. Torej v 23 dni manj kot ednem letu je rodila šest otrok!

(Grozna nesreča.) Od 21. marca ob 3. uri popoldne se vas Vaglio v italijanskih Apeninih z vsemi poslopji, s travniki in njivami premika proti reki Scoltenu. Premikanje se vrši prav počasi — 20 cm v vsaki uri ali 4—5 m vsak dan — a zategadelj so se porušile vse stavbe, ter se je napravilo dva km² veliko jezero, ki narašča od ure do ure. V četrtek 21. marca ob 3. uri popoldne je zapazil župnik, da se premika župnišče, ki je ležalo poleg cerkve najvišje med vsemi hišami. Hkratu pa je opazil, da se premika tudi cerkev in da se je stolp opasno nagnil. Vaščanje so naglo izpraznili cerkev in hišo župnika. V petek 22. marca pa se je začela pomikati tudi spodaj ležeča vas ter počasi drsela v dolino. Premikajoče se ozemlje meri 1700 m na daljavo in 800 m na širino. V petek zvečer se je pokazala nesreča v najstrašnejši obliki. Pod pritiskom navzdol se premikajočih plasti zemlje se je ozemlje valovito izbočilo, plasti so dvignile ter pokopale drevesa in cele hiše. Vaščani so mogli rešiti le živino in pohištvo. Vsa druga, tudi njive in travnike, pa je vzele grozna katastrofa. V noči na soboto se je dvignila struga Scoltene za 6 m. Voda se je uravnila in kmalu je bila vsa dolina pod vodo. V nedeljo zjutraj pa se je nakrat dvignilo dno pokopališča za 8 m, zemlja je globoko popukala, da se je napravil veliki jarek.

Več grobov se je odprilo. Videla so se okostja in napol strohnela trupla. Kmalu nato se je sesula cerkev in njene razvaline so pokrile večji del pokopališča ter odtegnile odprte grobove po gledom zgražajočih se vaščanov. Hkratu je začelo še snežiti. Sneg je padal neprestano štiri indvajset ur in pokril nesrečno vas z belim mrtvaškim plaščem.

(Potres so občutili) v nedeljo ob 8. uri zjutraj v mnogih krajih Italije. Okoli 9. ure zjutraj pa je v Bukareštu v Rumuniji močan potresni sunek povzročil velik strah med prebivalstvom. V Carigradu so imeli močan potres isti dan okoli 11 ure. Potres je v Carigradu povzročil grozen strah. Ljudje so bežali iz hiš, in mnogo ljudi je bilo v gneči ranjenih. Po cerkvah so padli lestenci na tla. — V torek 2. t. m. pa se je primeril na Južnem Ogrskem močan potres. Čutili so ga na vsem ozemlju od Temešvara do Beleggrada. Po nekod je trajal le tri sekunde, drugod pa celo 12 sekund. V raznih mestih, zlasti v Beleggradu in Novem Sadu in v Veršcu so popokali zidovi in se porli dimniki.

Loterijske številke.

Gradec, dne 30. marca 1901: 33, 31, 87, 68, 22
Dunaj, „ „ „ 58, 73, 47, 15, 54

Zahvala.

Vsem, ki so našega nepozabnega očeta, oziroma starega očeta in tasta, gospoda

Jožefa Brinšek-a

bivšega nadučitelja šmarskega

k večnemu počitku spremili, izrekajo najsrčnejšo zahvalo

(134) Žalujoči ostali:
Šmarje pri Jelšah, dne 2. aprila 1901.

Zahvala.

Za mnoge dokaze sožalja že med boleznijo, kakor tudi ob smrti našega iskreno ljubljene sina, soprega, brata in očeta, gospoda

Riharda Kokot-a

učitelja v Topolšici, kakor tudi za mnogo-bržno spremstvo dragega pokojnika k večnemu počitku, za gniljive govore č. g. župnika Govediča in tovariša g. Levstika, za lepo nagrobno petje „Šoštanske čitalnice“ za polnoštevilno udeležbo učiteljstva celega okraja, za izredno visoko počestčenje od strani velerednega g. c. kr. uradnega vodje Čapeka, ki je prihitel spremljati pokojnika k večnemu počitku in s tem dejansko pokazal, da ljubi učitelja-trpina, in za poklonjene lepe vence izrekamo vsem našo najiskrenejšo zahvalo.

V Šoštanju, dne 3. aprila 1901.

(133) Žalujoči ostali.

Zahvala.

K zborovanju „Bralnega društva“ v St. Pavlu pri Preboldu 31. dne marca t. l. poslalo je sl. „Hmeljarsko društvo v Žalcu“ g. učitelja Petrička, da je prenehal o umnem hmeljarstvu. Pouk, ki se je vršil po sledeči dispoziciji:

1. Shod avstrijskih hmeljarjev v Žalcu dne 24. marca t. l.
2. O delovanju hmeljarskega društva.
3. Reč hmelja.
4. Gnojenje hmelja.
5. Obdelovanje hmelja.

je bil tako zanimiv in koristen, da si štejejo v prijetno in častno dolžnost, izreči tem potom g. predavatelju in slavnemu „Hmeljarskemu društvu“, najsrčnejšo zahvalo.

„Bralno društvo“ v St. Pavlu pri Preboldu
(134) dne 2. aprila 1901.

Jos. Vidic, t. č. tajnik, Fr. Hmelj, t. č. predsei.

Oženjen hlapec

se sprejme takoj v službo k živini v graščino Loka pri Zidanem mostu. Plača je njemu in ženi 60 K na mesec, stanovanje, drva in razsvetljava. Ponudba naj se pošljejo oskrbnistvu graščine v Loko pri Zidanem mostu. (140)

Kočijaž

trezen, dober voznik in pa zen skrbnik konj, ki govori slovensko in nemško, se išče. (136) t.

Kje pove upravništvo „Domovine“ v Celju

(138)

Vabilo na redni letni občni zbor „Posojilnice v Celju“

registrirane zadruge z neodmejeno zavezo
Vorschuss Verein in Čilli, regist. Genossenschaft mit unb. Haftung,
kateri se bode vršil

v četrtek, dne 11. aprila 1901 ob 2. uri popoldne
v sejni dvorani »Nar. doma« v Celju

s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelnstva.
2. Odobrenje letnega računa.
3. Razdelitev čistega dobička.
4. Razni predlogi.

Načelnstvo.

(131)

Razglas.

Krajni šolski svet v Gotovljah bo dne 13. aprila 1901 ob 9. uri dopoldne po zmanjše valni dražbi oddal vsa stavbinska dela za novo dvo- oziroma trirazredno ljudsko šolo in učiteljska stanovanja v Gotovljah. Podjetniki morajo vložiti 10% varnostno kavcijo. Stavbeni protačun in načrt razporejen je v občinski pisarni na ogled. Krajni šolski svet v Gotovljah dne 2. aprila 1. 1901.

Andrej Antloga, načelnik

Hiša

v kateri se nahaja kovačnica v Laškem trgu je pod ugodnimi pogoji oddati v najem. Več (135) 3-1 pove Franc Selič, Laški trg

V Laškem trgu je naprodaj

hiša št. 67 s posestvom.

Več se izve pri gospe A. Ojsterscheg na Laškem. (108) 5-4

Naprodaj

je novo zidana hiša, gozd in 2 orala zemljišča, na katerem je že hmelj nasajen. Hiša se nahaja deset minut od železniške postaje v Savinski dolini.

Več pove uredništvo »Domovine« v Celju. (126) 2-2

(107)

Proda se

10-3

lepo veliko posestvo v Lokovici.

Isto je oddaljeno četrte ure od trga Šoštanja in leži na lepem solnčnem kraju, zemlja je dobro obdelana in z lo rodovitna, ravnotako tudi vinograd, kateri da dobro vino.

Celo zemljišče meri okoli 34 oralov in se redi skozi celo leto lahko 10-12 glav goveje živine.

Poslopja in sicer hiša, gospodarsko poslopje, kozolec, kašta, v kateri se spodaj nahajajo kleti in svinski hlev, so v dobrem stanu.

Premičnine so vsakovrstne pri posestvu in pri vinogradu in se prodajo skupaj s posestvom.

Vse natančnejše se izve pri Mihaelu Cerovšku, posestniku v Šoštanju.

P. n.

Slavnemu občinstvu ter prečastiti duhovščini najviljudneje naznanjam, da sem pričel

kleparski obrt

v Celju v Novih ulicah št. 11.

Prevzamem vsa kleparska dela pri cerkvah in privatnih poslopih, kakor tudi vsa druga v mojo stroko spadajoča dela ter zagotavljam najsolidnejšo izvedbo po nizkih cenah.

Priporočam se v blagohotno naklonjenost in znamenitjem z veličastovanjem

Vencelj Kobau

(124) 3-2

klepar.

Karol Makovec

pleskarski in slikarski mojster
v Celju

Gledališke ulice šte. 5.

se priporoča p. n. občinstvu in pred. duhovščini za izvrševanje vsakovrstnih pleskarskih in slikarskih del, kakor: vse cerkvene, sobne in dekoracijske slikarije, črko-slikarska dela na steklo, les itd.; vsa stavbena in pohištvena pleskarska dela ter imitacije v akovrstnega lesa.

Trgovina oljnatih suhih in raznih drugih barv, firnežev in lakov.

Zaloga vseh pleskarskih in slikar. potrebščin! Postrežba točna in solidna!

Cene jako nizke!

Brez konkurence! Brez konkurence! Ceniki in proračuni na zahtevo brezplačno!

(139)

Med. univ.

Dr. Emerik Breschar

se je naselil v Slovenjem Gradcu št. 51. Winklerjeva hiša

ordinuje od 8.-11. ure in od 2.-3. ure.

Naprodaj

je mlin s 5 tečaji in 4 stopami ter vse zraven spadajoče posestvo. Več pove

(127) 4-3

Jakob Mešič

mlinar in posestnik na Vranskem.

Pivovarni Žalec in Laški trg

priporočate slavnemu občinstvu in p. n. krčmarjem, svojo izvrstno in povsod priljubljeno

(107) 5-4

marceno, granatno in cesarsko pivo

v sodčkih in steklenicah ter vlijudno vabite na mnogoštevilna naročila.

— Solidna in točna postrežba! —

Naznanilo in priporočilo.

Usojam se velečastiti duhovščini in slavnemu p. n. občinstvu vdano naznanjati, da sem kupil

kamnoseški obrt

J. Weberjevih dedičev v Celju in preselil tu sem i svojo veliko zalogo iz Ljubljane, kjer sem vodil isti obrt po očetovi smrti tekom osem let.

Sklicujoč se na svoje popolne zmožnosti v vsakej smeri te stroke, prosim sl. p. n. občinstvo in veleč. duhovščino, naj se blagovoli ozirati pri naročilih te vrste na mojo t. edino slovensko tvrdko, ter zagotavljam v vsakem oziru najboljšo in najsolidnejšo izvršitev mi blagohotno naklonjenih del od prostih do najfinejših po konkurenčnih cenah.

Z najodličnejšim spoštovanjem

Vincenc Čamernik, kamnoseški mojster

3-3

v Celju, Nove ulice šte. 11.

Na debelo. * Na drobno.

Postrežba točna. * Cene nizke.

Peter Majdič

trgovina z železnino »MERKUR«

Celje, Graške ulice št. 12

Priporoča svoje lahko tekoče slamoreznice najboljših sestavov in sesalke za gnojnice.

Dalje svojo veliko zalogo izdelkov iz kamenščine, kakor cevi za kanalizacije in stranišča, nastavke za dimnike v vsakovrstnih oblikah, cementa, stavbenih in pohištvenih okovov, kuhinjske priprave, štedilnikov in peči od najpreprostejših do najfinejših izpeljave.

Gg. poljedelcem priporočam kot najizdatnejše umetno gnojilo Tomaževo fosfatno moko po tovarniški ceni in poljski mavec za gnojenje detelje.

(3)

Zaloga travniških bran in plugov.

* Slavno občinstvo vabim najviljudneje, si pri priliki ogledati mojo trgovino in zalogo. *

Dragotin Hribar

trgovina knjig, papirja, pisalnega in risalnega
orodja; tiskarna in knjigoveznica

priporoča gosp. trgovcem in slavnemu občinstvu svojo veliko zalogo vsakovrstnega papirja za pisarne, pisma, risanje in zavijanje, raznovrstno barvanega svilnatega (za cvetlice), za vezanje knjig itd., zalogo raznih risank in pisank, in posebno še lastno zalogo najboljših zvezkov pod imenom: »Spodnještajerska zaloga risank in pisank«; Hardtmuthovih in drugih svinčnikov in angleških peres po originalnih tovarniških cenah.

Dalje priporoča zavitke za pisma raznih velikosti in barv, peresnike, črnilo, tablice, črtalnike, brisalke, krede, gobice, pušice in škatle za peresnike, torbice, knjižice za beležke, trgovske knjige, pečatni vosek itd. po najnižjih cenah.

Posebno lep izber papirja in zavitkov v mapah in elegantnih škatljah. — Najbolje strune za citre, gosli in kitare.

Velik izber albumov za fotografije in spomence, map za pisma in papirje, tintnikov, okvirje za fotografije, listnic itd.

Šolske in molitvene knjige; prekupecem še poseben popust. Sv. podobice v vseh velikostih po najnižjih cenah. Preskrbi se tudi vsakovrstni tisk na podobice.

v Celji

priporoča se p. n. gg. duhovnikom, pisateljem, založnikom in slav. občinstvu za vsakovrstno izvrševanje tiska po najnovejšem okusu in najelegantnejši obliki v raznovrstnih barvah. Izdeluje knjige, brošure, časopise, letna poročila, prospekte, vstopnice, dekrete, plakate, vabila, vožne liste, mrtvaške liste, vizitnice, naslovnice, cenike, imenike, kuverte s firmo, pobotnice, pravila, tabele za urade itd. — Vedno v zalogi so obrazci za posojilnice, sodnije, občine, šole itd.; kakor tudi v več krasnih barvah tiskane diplome za častne občane in častne člane.

V moji knjigoveznici se izvršujejo vsa knjigoveška in galanterijska dela, bodisi priprosta kakor tudi najfinjša priznana trdno in ukusno. Ker je moja knjigoveznica preskrbljena z vsemi potrebnimi stroji najnovejše sestave, vsprejema ter cenó in kar najhitreje izvršuje tudi največja naročila.

Južno-štajerska hranilnica

v Celju, „Narodni dom“

za katero jamčijo okraji: Sevnica, Gornjigrad, Šoštanj, Vranksko in Šmarje pri Jelšah za popolno varnost vlog in za njihovo po pravilih določeno obrestovanje do neomejene visokosti, obrestuje hranilne vloge po 4% in pripisuje obresti poluletno h kapitalu, ter plačuje rentni davek hranilnica sama in ga ne odteguje vlagateljem, tako, da dobé isti popolnoma nad 4% obresti letno.

Izposojuje na zemljiško varnost po 5%.

Hranilnica posluje s strankami

vsak torek in petek dopoldne.

Priporoča se ta zavod staršem, varuhom in kuračorjem, da tam vlagajo denarje svojih varovancev in oskrbovancev in taisto zahtevajo pri varstvenih sodiščih.